
Proslav rektora UK Tomáše Zimy u Hlávkovy koleje

Proslav rektora UK Tomáše Zimy u Hlávkovy koleje

Vážené dámy, vážení pánové, milí přátelé,

jako každý rok, sešli jsme se i letos před budovou Hlávkovy koleje, abychom si připomněli odvahu a statečnost studentů, kteří se před pětasedmdesáti lety jako jedni z prvních postavili proti útlaku, nesvobodě a nacismu. Tito stateční si zaslouží naši úctu a respekt.

17. listopad 1939, symbolizovaný smrtí studenta Jana Opletala a dělníka Václava Sedláčka, popravou devíti představitelů českých studentských organizací, odvečením stovek studentů do koncentračních táborů a následným uzavřením českých vysokých škol, ukázal záměry německých okupantů zcela otevřeně.

Nacisté pochopili, že pro porobení našeho národa je překážkou především česká inteligence, která byla tehdy – ale i v jiných dějinných událostech – strážcem naší národní suverenity, svobody a demokracie a která uchovávala a aktivně šířila odkaz Masarykovy republiky. Právě proto směřoval první velký úder nacistického teroru proti ní.

Tyto represe však narůstající odboj proti okupantům nezastavily. Nástupem do funkce zastupujícího říšského protektora samotného šéfa nacistického bezpečnostního aparátu Reinharda Heydricha začala nejtragičtější fáze okupace naší země.

Ohlas osudu českých studentů ve světě byl velký. V roce 1941, tedy po uplynutí dvou let, byl v Londýně 17. listopad vyhlášen Mezinárodním dnem studentstva a stal se symbolem odporu studentů proti teroru a nesvobodě ve všech jeho formách na celém světě.

Toto poselství nedokázalo vymazat ani 40 let zneužívání tohoto svátku komunistickým režimem. 17. listopad se v roce 1989 stal apelem, kdy shromáždění, které začalo nedaleko odtud, na Albertově, uvolnilo stavidla nespokojenosti s komunistickým režimem a přispělo k jeho rozpadu.

Dvakrát v naší novodobé historii vystoupili studenti významným způsobem na obranu svobody a demokracie. V obou případech se postavili proti systému založenému na lži, nenávisti a násilí a v obou případech byl jejich pokojný protest brutálně potlačen.

Smrt Jana Opletala, poprava studentských představitelů, události 17. listopadu 1989 a následujících dní nám trvale připomínají ideály svobody a demokracie, na nichž stojí naše moderní státnost.

Je proto naší povinností předávat toto poselství i generacím, které se narodily již ve svobodě a tvrdými zkouškami minulosti neprošly.

Naplňujme a rozvíjejme ideály svobody, demokracie a humanismu, pro které byli mnozí perzekvováni a za něž často položili své životy.

Přeji nejen současným studentům, ale i nám všem, abychom šli ve šlépějích odvážných mladých lidí z roku 1939 a abychom se mohli po čase ohlédnout a říci si, že jsme na jejich cestu navázali důstojně a se ctí.

17. listopadu 2014, 9 hodin